

POSTANOWIENIE

25 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 25 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M.G. i E.G.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 14 grudnia 2023 r., I ACa 1926/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego pozwaną,
pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w

zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca Bank S.A. w W. powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z nieadekwatnego sformułowania żądania pozwu w aspekcie art. 189 k.p.c. i z błędnego uznania spornej umowy kredytu za nieważną, podczas gdy zawarte w tej umowie postanowienia przeliczeniowe nie mogły zostać uznane za abuzywne, ponieważ stanowiłyby to bezpodstawne, nadmierne, ograniczenie swobody gospodarczej banku. Wskazała również na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, dotyczących prawnej możliwości wydzielenia z klauzuli indeksacyjnej klauzuli kursowej i utrzymania umowy kredytu w mocy, po wyeliminowaniu z niej postanowień uznanych za abuzywne, oraz sposobu realizacji obowiązku informacyjnego spoczywającego na sądzie wobec konsumenta w związku ze stwierdzeniem abuzywności postanowień umownych i ryzykiem upadku umowy w związku z ich eliminacją.

Wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Oczywiste jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga natomiast sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten

powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, by w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem wystąpiły twierdzone przyczyny kasacyjne.

Przytoczone we wniosku argumenty - w zestawieniu z zarzutami skargi i przedmiotem postępowania przed Sądami *meriti* - odnosiły się w przeważającym zakresie do konsekwencji zawarcia w umowie kredytowej powiązanej z walutą obcą (frankiem szwajcarskim) postanowień umownych wyrażających ryzyko walutowe i odsyłających do tabel kursowych banku przy przeliczeniu waluty obcej na złote polskie i odwrotnie. Problematyka ta nie stanowi *novum* i była nie tylko wielokrotnie, lecz także wszechstronnie podejmowana w nowszej judykaturze Sądu Najwyższego w odniesieniu do zbliżonych treścią umów kredytowych oraz w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, co doprowadziło do utrwalenia się jednolitych kierunków orzeczniczych, w które wpisywał się zaskarżony wyrok (por. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20, z dnia 10 maja 2022 r., II CSKP 163/22, z dnia 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22, z dnia 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22, z dnia 20 czerwca 2022 r., II CSKP 701/22, z dnia 9 września 2022 r., II CSKP 794/22, z dnia 26 stycznia 2023 r., II CSKP 722/22, z dnia 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22, z dnia 25 maja 2023 r., II CSKP 1311/22, z dnia 28 lipca 2023 r., II CSKP 611/22, z dnia 25 października 2023 r., II CSKP 820/23, z dnia 29 listopada 2023 r., II CSKP 1460/22 oraz II CSKP 1753/22, i z dnia 19 stycznia 2024 r., II CSKP 874/22 oraz II CSKP 36/23; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22, z dnia 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3629/22, z dnia 8 grudnia 2023 r., I CSK 5651/22 i z

dnia 29 maja 2024 r., I CSK 2038/23 oraz powołane tam dalsze orzecznictwo Sądu Najwyższego; w judykaturze Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zob. zwłaszcza wyroki z dnia 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, *I.W., R.W. przeciwko Bank BPH S.A.*, ECLI:EU:C:2021:341, z dnia 18 listopada 2021 r., C-212/20, *M.P., B.P. przeciwko „A.”*, ECLI:EU:C:2021:934, z dnia 16 marca 2023 r., C-6/22, *M.B., U.B., M.B. przeciwko X S.A.*, ECLI:EU:C:2023:216 i z dnia 23 listopada 2023 r., C-321/22, *ZL, KU, KM przeciwko Provident Polska S.A.*, ECLI:EU:C:2023:911).

W zakresie, w jakim wniosek odnosił się do sposobu sformułowania pozwu, jako zmierzającego do ustalenia nieważności umowy, w kontekście art. 189 k.p.c., należało ponadto zauważyć, że interpretacja żądania pozwu, tak jak każdego oświadczenia procesowego, wymaga uwzględnienia ogółu okoliczności sprawy. W judykaturze przyjmuje się, że *petitum* pozwu, które zmierza do ustalenia nieważności umowy, może być interpretowane jako mieszczące się w granicach określonych w art. 189 k.p.c. (por. np. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2010 r., III CZP 57/10, OSNC 2011, nr 2, poz. 14 i z dnia 15 września 2020 r., III CZP 87/19, OSNC 2021, nr 2, poz. 11 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., II CSK 56/15, z dnia 17 lutego 2016 r., III CSK 148/15, z dnia 10 maja 2021 r., I CSKP 64/21, OSNC 2022, nr 3, poz. 28 i z dnia 20 czerwca 2022 r., II CSKP 701/22). Oczywiście jest na tym tle, że okoliczność, iż w jednym z orzeczeń wyrażono odmienne stanowisko, oceniające to dominujące podejście jako „liberalne”, nie świadczy o tym, iżby wyrok oparty na zapatrywaniu przeważającym był oczywiście wadliwy.

W tym stanie rzeczy – w zestawieniu z przywołanym orzecznictwem unijnym, jak również orzecznictwem Sądu Najwyższego – wywody wniosku nie stwarzały podstawy do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest uzasadniona, a tym bardziej, że jest ona zasadna w sposób ewidentny i widoczny już *prima vista*, co zakłada przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 2 k.p.c. Wniosek nie ujawniał również potrzeby kolejnej wypowiedzi orzeczniczej Sądu Najwyższego w objętej nim materii, z uwzględnieniem publicznoprawnych, ponadindywidualnych funkcji skargi kasacyjnej.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1-1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[a.ł.]